

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 จำนวน 3,390 คน ตามวิธีการของเครสซีและมอร์แกน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bill Miles ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การในการปฏิบัติหน้าที่การสอน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ ด้านนำสู่จุดมุ่งหมาย ด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งและรับคืนเก็บรวบรวมด้วยตนเอง อีกส่วนหนึ่งรับคืนทางไปรษณีย์ แบบสอบถามส่งไป 346 ฉบับ ได้รับคืน 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.21

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ความถี่และร้อยละ 2) วิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ครูโดยจำแนกเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การสอนที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ด้วยการทดสอบใช้ค่าสถิติ t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 3 โดยภาพรวมข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 326 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 79.76 สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 58.29 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 84.67

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.19$) ด้านผู้นำสู่จุดมุ่งหมาย ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.85$) และด้านมิตรสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อันดับแรกข้อ 10 ผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่เป็นคนสดชื่นอารมณ์ดีเป็นนิจปรารถนาดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.34$) และอันดับสุดท้ายคือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการพบปะสนทนาเป็นรายบุคคลกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อปรึกษาหารือได้ตามความต้องการ ($\bar{X} = 3.19$)

2.2 ด้านนำสู่จุดมุ่งหมาย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอันดับแรกข้อ 14 ผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญในหลัก การบริหาร ($\bar{X} = 4.32$) และอันดับสุดท้ายคือข้อ 12 ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องเนื้อหา แนวทางพัฒนาการบริหารการศึกษาของตนให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.82$)

2.3 ด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอันดับแรกข้อ 29 ผู้บริหาร บริหารทรัพยากรบุคคลเงินวัสดุครุภัณฑ์และอาหารสถานที่เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$) และข้อ 27 ผู้บริหารมีการวางแผนพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริหารและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ

ครู ($\bar{X} = 4.32$) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อ 21 ผู้บริหารมีการสอบถามหรือสัมภาษณ์ท่านถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ในการพัฒนางานของท่าน ($\bar{X} = 3.49$)

2.4 ด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอันดับแรกข้อ 38 ผู้บริหารใช้ประสบการณ์ตรงมาบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.35$) และอันดับสุดท้ายคือข้อ 31 ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายร่วมมือระหว่างท่านกับหน่วยงานบริหาร ($\bar{X} = 3.66$)

3. การทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร พบว่า ความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ครูเพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร เมื่อเปรียบเทียบครูเพศหญิงด้านผู้นำมีตรสัมพันธ์แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบครูที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือด้านผู้นำมีตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ยกเว้น ด้านนำสู่จุดมุ่งหมาย ด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลง ที่ความคิดเห็นของครูไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนน้อยกว่า 10 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปกับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนน้อยกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือด้านผู้นำมีตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ยกเว้นด้านนำสู่จุดมุ่งหมายและด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลง ที่ความคิดเห็นของครูไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผลของการวิจัยโดยภาพรวมผู้บริหารปฏิบัติเป็นอันดับแรกคือด้านผู้นำแสดงออกที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.19$) แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและยังคงสะท้อนถึงความเป็นวัฒนธรรมไทยที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกฉันท์ มาลีชัย (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก การทำงานของผู้บริหารเป็นที่ยอมรับทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม อาจเป็นเพราะผู้บริหารในปัจจุบันที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารนั้นต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือก ต้องผ่านการอบรมและพัฒนาทุกด้าน โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพผู้นำโดยทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากผู้บริหารคือผู้ที่จะนำองค์กรให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้นการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาจึงต้องเป็นผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิรันดร์ หมั่นสุข (2543, หน้า 175) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ภาวะผู้นำที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันกับการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กร (Journal of Applied Psychology, 1999) พบว่าการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยรวมนั้นผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ซึ่งนำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ โดยภาพรวมผลการวิจัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.82$) ในระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงระดับมากหรืออาจเป็นเพราะข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น ครูเพศหญิงมากกว่าครูเพศชายซึ่งผลการวิจัยนั้นเป็นผลที่ต้องสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารนั้น ควรต้องให้ความสำคัญมากกว่าเดิม เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ เป็นตัวสนับสนุนให้องค์กรพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศถ้าองค์กรใด ขาดประสิทธิภาพหรือผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์นี้อย่าง

ชัดเจน อาจทำให้ห้องค์กรหรือโรงเรียนนั้นขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์มากขึ้น

2. วิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ของจารุณี กาญจนะ โนส (2545, บทคัดย่อ) พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูตามสภาพครูที่มีเพศแตกต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ ครู เพศชายและครูเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผลวิจัยในด้านดังกล่าวจึงมีความแตกต่าง

3. วิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ เยท (Yates, 1981, pp.2280_A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำในอุดมคติจากการคาดหวังของผู้บริหารระดับอำเภอ ครูและครูใหญ่ พบว่า ผู้บริหารระดับอำเภอ ครูและครูใหญ่ มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมผู้นำในอุดมคติ มิติกิจสัมพันธ์ และมิติมิตรสัมพันธ์ของครูใหญ่ในระดับประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน และมีความคาดหวังสูงทั้ง 2 ด้าน เพราะครูและครูใหญ่จะถูกกำหนดด้วยขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียนและครูที่สอนในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 เพราะครูและครูใหญ่จะถูกกำหนดด้วยขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียนและครูที่สอนในโรงเรียน ผลการวิจัยอาจเป็นเพราะเหตุผลของความพร้อมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษผู้บริหาร มีความเชี่ยวชาญมากกว่า มีความพร้อมในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบหรือจำนวนครูมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ครูจึงมีความคิดเห็นแตกต่างด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

4. วิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนน้อยกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ของ จารุณี กาญจนะ โนส (2545, บทคัดย่อ) พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูตามสภาพครูที่มีเพศแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านมิตรสัมพันธ์ไม่แตกต่าง

กัน รายด้านพบว่าด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอภิติพลอย่างมีอุดมการณ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนน้อยกว่า 10 ปี ไม่มีภาระงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารโดยตรงเนื่องจากประสบการณ์ยังน้อยความไว้วางใจจากผู้บริหารยังคงน้อยกว่าผู้ ที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปในการปฏิบัติหน้าที่การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์อันดับสุดท้ายซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 10 ปีได้รับความเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชามากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงผลการวิจัยที่เกิดขึ้นในครั้งนี้อาจมีนัยแฝงอยู่ไม่ว่าจะจะเป็นด้วยความเป็นที่มีวัฒนธรรมไทยมีความเกรงใจ ลำดับการเคารพของวัยวุฒิ ซึ่งทำให้ผลการวิจัยโดยภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 3 พบว่าอยู่ในระดับมากเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของต่างชาติแล้วถ้าผลการวิจัยที่มีอันดับสูงสุดที่มุ่งไปยังการบริหารที่ผู้บริหารมีอภิติพลในการนำองค์กรให้ก้าวไกลและพัฒนาแล้วนั้นผลจะออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมได้จริงแต่ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับเข้าใจถึงระบบการศึกษาในเมืองไทยควรได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเพื่อเตรียมพร้อมการเปลี่ยนแปลงโลกยุคโลกาภิวัตน์ และไม่ควรรีความสำคัญเฉพาะเพียงด้านผู้นำอภิติพลแสดงออกอย่างมีอุดมการณ์เท่านั้นดังที่ปฏิบัติกันอย่างที่ทุกวันนี้ผู้บริหารบ้านเมือง กำลังปฏิรูปและพัฒนาในทุกทุกด้านเพื่อให้ การศึกษาก้าวให้ทันยุคผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถพัฒนาระบบการศึกษาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศ ทั้งนี้ครูควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการวิจัยในครั้งนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในคราต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความคิดเห็นของครูต่อผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 3 นั้น โดยจำแนกเพศ ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ควรพัฒนาตนเองให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์และมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ให้สูงขึ้นเพราะจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2 ผู้บริหารควรมีการพบปะสนทนาเป็นรายบุคคลกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับงานในโรงเรียนหรือสัมภาษณ์ครูถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆในการพัฒนางานของครู

1.3 ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือเป็นอย่างดีระหว่างครูกับฝ่ายบริหารของโรงเรียน

1.4 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น ควรมีการประชุม จัดการเชื่อมสัมพันธ์ เพื่อปรึกษาหารือตามความต้องการของฝ่ายบริหารและข้อเสนอของครู โดยเฉพาะเรื่องงานพิเศษที่ไม่ใช่งานสอนและควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ควรให้ความสำคัญและหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและผู้บริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านมิตรสัมพันธ์และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มากขึ้น

1.6 ผู้บริหารการศึกษาควรมีการประชุมเกี่ยวกับงานด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เพื่อให้ครูและผู้บริหารเกิดแนวทางและความเข้าใจตรงกัน โดยจำแนกตามข้อมูลด้านเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนแตกต่างกัน เกี่ยวกับด้านผู้นำมิตรสัมพันธ์ และด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 โรงเรียนควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น งานวิชาการ งานชุมชนสัมพันธ์ ฯลฯ เพิ่มมากขึ้นเพื่อเพิ่มการพัฒนาบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 โรงเรียนควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นจากหน่วยงานที่หลากหลายและนำมาปรับใช้ในการบริหารการศึกษามากขึ้นเพื่อเพิ่มการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 บุคลากรของโรงเรียนควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบจำแนกตามตัวแปรอื่นๆ เช่น วุฒิการศึกษา สาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา อายุ เป็นต้น

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากผลการวิจัยเชิงปริมาณนั้นผลออกมาไม่แตกต่างกัน

2.5 โรงเรียนควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เพื่อทำความเข้าใจและยอมรับตรงกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี